

Broj:01-544/13
Datum:15.11.2013 godine

Kabinet Zaštitnika	020/241-642
Savjetnici	020/225-395
Centrala	020/225-395
Fax:	020/241-642
E-mail:	ombudsman@t-com.me www.ombudsman.co.me

USTAVNI SUD CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu člana 150 stav 2 Ustava Crne Gore („Službeni list CG“br. 1/07) i člana 19 Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list CG“ br. 42/11), podnosim

PREDLOG

Za ocjenu ustavnosti odredaba:

- člana 5 stav 2 Ustavnog zakona za sprovođenje Amandmana I do XVI na Ustav Crne Gore („Službeni list CG“br. 38/13) i
- člana 93c Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore („Službeni list CG“ br. 46/13).

O b r a z l o ž e n j e

Osporenom odredbom člana 5 stav 2 Ustavnog zakona za sprovođenje Amandmana I do XVI na Ustav Crne Gore propisano je: „Javni poziv za izbor svih sudija Ustavnog suda raspisaće se u roku od 30 dana od dana usklađivanja propisa iz stava 1 ovog člana“.

Osporenom odredbom člana 93c Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore propisano je: “Do izbora svih sudija Ustavnog suda, odnosno potrebnog broja sudija Ustavnog suda za odlučivanje u skladu sa Ustavom i ovim zakonom, dosadašnji predsjednik i sudije Ustavnog suda nastavljaju sa radom“.

Analizom sadržine osporenih odredaba Ustavnog zakona za sprovođenje Amandmana I do XVI na Ustav Crne Gore i Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore proizilazi da se ovim odredbama propisuje obaveza objavljivanja javnog poziva za izbor svih sudija Ustavnog suda Crne Gore i sprovođenje izbora svih sudija prije isteka vremena na koje su izabrani.

Mišljenja smo da osporene zakonske odredbe nijesu saglasne sa Ustavom Crne Gore. Njima se u suštini predsjedniku i sudijama Ustavnog suda Crne Gore skraćuje mandat i određuje prestanak funkcije mimo propisanih uslova i procedure određene u članu 154 Ustava Crne Gore.

Ovakvim propisivanjem zakonodavac je osporenim odredbama prekoračio granice svojih ovlašćenja, jer je zakonom na drugi način uredio ustavom utvrđene uslove i postupak za prestanak funkcije predsjednika i sudija Ustavnog suda prije isteka vremena na koje su izabrani.

Naime, odredbama člana 154 Ustava Crne Gore određeni su uslovi za prestanak funkcije predsjednika i sudije Ustavnog suda prije isteka vremena na koje su izabrani. U stavu 1 ovog člana propisano je da predsjedniku i sudiji Ustavnog suda prestaje funkcija prije isteka vremena na koje je izabran ako to sam zatraži, kad ispuni uslove za starosnu penziju ili ako je osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora, dok je u stavu 2 propisano da se predsjednik i sudija Ustavnog suda razrješava dužnosti ako je osuđen za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije, ako trajno izgubi sposobnost za vršenje funkcije ili javno ispoljava svoja politička uvjerenja. U stavu 3 istog člana propisano je da nastupanje razloga za prestanak funkcije ili razrješenje utvrđuje Ustavni sud na sjednici i o tome obavještava Skupštinu. Postupak za prestanak funkcije predsjednika i sudije Ustavnog suda propisan je odredbama člana 7, 8,9 i 10 Zakona o ustavnom sudu Crne Gore.

Amandmanima I do XVI na Ustav Crne Gore odredba člana 154 Ustava Crne Gore kojim je uređen prestanak funkcije predsjednika i sudije Ustavnog suda nije izmijenjena. Amandmanom XV dopunjen je član 151 Ustava Crne Gore, a Amandmanom XVI zamjenjuje se član 153 Ustava Crne Gore.

Ustavna norma iz člana 154 u funkciji je nezavisnosti Ustavnog suda od svih segmenata vlasti i sve dok je ona na snazi ne postoji nikakva druga mogućnost prestanka funkcije predsjedniku i sudiji Ustavnog suda. Drugi način prestanka funkcije sudije Ustavnog suda se ne može propisati ni ustavnim zakonom za sprovođenje ustava ili amandmana, niti drugim zakonom ili bilo kojim drugim pravnim aktom. Ona je jasna po svom sadržaju, neposredno se primjenjuje i nije joj potrebno dodatno tumačenje. I ustavni Amandmani XV i XVI na Ustav Crne Gore su u funkciji nezavisnosti Ustavnog suda.

Međutim, i pored toga zakonodavac je osporenim normama propisao: obavezu raspisivanja javnog poziva za izbor svih sudija Ustavnog suda (član 5 stav 2 Ustavnog zakona za sprovođenje Amandmana I do XVI na Ustav Crne Gore) i da dosadašnji predsjednik i sudija Ustavnog suda nastavljaju sa radom do izbora svih sudija Ustavnog suda, odnosno potrebnog broja sudija Ustavnog suda za odlučivanje u skladu sa Ustavom i zakonom (član 93c Zakona o Ustavnom sudu). Ovakvim propisivanjem se osporenim zakonskim odredbama na indirektan način derogiraju odredbe člana 154 Ustava Crne Gore.

Polazeći od toga da je Ustav Crne Gore najviši pravni akt i da Ustav isključuje mogućnost da se bilo kojim aktom niže pravne snage od Ustava pa dakle ni zakonom mijenja ustavni položaj predsjednika i sudije Ustavnog suda, jasno je da osporene zakonske norme nijesu saglasne sa Ustavom Crne Gore. One su nesaglasne sa temeljnim ustavnim načelom vladavine prava koje se, pored ostalog, ostvaruje kroz obavezu svih da se pridržavaju Ustava i zakona pa i zakonodavne vlasti, koja je vezana pravnim poretkom u kome svi pravni akti moraju biti usklađeni sa najvišim pravnim aktom - Ustavom.

Kao i što je navedeno, članom 154 Ustava Crne Gore utvrđeni su razlozi za prestanak funkcije predsjednika i sudije Ustavnog suda i razlozi za njihovo razrješenje. Propisano je i to da samo Ustavni sud i niko drugi, utvrđuje nastupanje razloga za prestanak funkcije ili razrješenje predsjednika i sudije Ustavnog suda, o čemu obavještava Skupštinu. Tek nakon utvrđivanja razloga za prestanak ili

razrješenje funkcije predsjednika i sudije Ustavnog suda može se pristupiti aktivnostima za izbor novog/ih sudije/a.

Stoga je nejasno kako je zakonodavac osporenim normama mogao propisati obavezu raspisivanja javnog poziva za izbor svih sudija Ustavnog suda i nastavak mandata dosadašnjeg predsjednika i sudije Ustavnog suda do izbora svih sudija Ustavnog suda, budući da predsjedniku i sudijama Ustavnog suda nije prestala funkcija iz razloga navedenog u članu 154 Ustava.

Osporena odredba Zakona o Ustavnom sudu propisana je u posebnom dijelu zakona – prelazne i završne odredbe i kao takva osporena odredba bi morala po prirodi stvari da se bavi isključivo sprovođenjem i primjenom normi tog zakona, a ne da derogira ustavna rješenja o prestanku funkcije predsjednika i sudije Ustavnog suda.

Ustavni zakon za sprovođenje Amandmana I do XVI na Ustav Crne Gore nije ustavni akt *stricto sensu* i njime se ne mogu mijenjati ustavne norme. Stoga bi ustavni zakon slijedeći načelo hijerarhije pravnih propisa morao biti saglasan sa Ustavom Crne Gore. Odredba člana 5 stav 2 ustavnog zakona u suštini predstavlja derogiranje ustavnih normi koje su sadržane u članu 154 Ustava.

Postupajući po osporenoj odredbi Zakona o Ustavnom sudu Skupština Crne Gore i Predsjednik Crne Gore preduzimaju konkretne aktivnosti za izbor svih sudija Ustavnog suda i ako se za to nijesu stekli uslovi iz člana 154 Ustava Crne Gore.

Sa iznijetih razloga predlažem da Ustavni sud Crne Gore donese

ODLUKU

Kojem će utvrditi da odredbe: člana 5 stav 2 Ustavnog zakona za sprovođenje Amandmana I do XVI na Ustav Crne Gore („Službeni list CG“br. 38/13) i člana 93c Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore („Službeni list CG“ br. 46/13) **nijesu u saglasnosti sa Ustavom i da prestaju da važe danom objavljivanja odluke u Službenom listu Crne Gore.**

ZAŠTITNIK LJUDSKIH
PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Šučko Baković